עין משפט נר מצוה

יט א מיי׳ פ״ג מהל׳ שגגות סל״ו :
כ ב מיי׳ פ״ב מהל׳ שגגות סל״ג ופ״ח סל״ה :
כא ג מיי׳ שם פ״ח סל״ו :

מה אכל : ולרב נחמן חייב דהא אימבע אימורא • דהא היה ב׳ התחיכות פעיקרא ואחת מהן וחזרה של איסור : איתיביה רבא לרב נחמן • תא שמע ופסק בן פ׳ ופסק נזה לא הוי כל אחת ב׳ והתיכות ולא מצית למימר אימבע אימורא חייבין באשם תלוי : והשתחא אשם תלוי בחלב • אם אשם תלוי ספק הוא אם הוא קדוש או חולין שאם אכל חלב הוי אכל חד חולין • ר׳ מאיר מחייב להביא אשם תלוי דספק קדוש שהם בחצר אלמא הוי מאיר לא בעי קביעותא דמחייב אפי׳ בהתיכה אחת: ורבנן קביעותא : ואמאי אי״ל הא ר׳ מאיר הוא ליתא ליה נמי ר׳ אלעזר היא • אין הבי נמי מצי אמר אלא הא קס״ל הוי׳ מאיר קאי בשיטת ר׳ אלעזר ולא בעי קביעותא לאיצטרא • באין לסחלוקת ר׳ אלעזר וחכמים דאפילו בהתניתין דשנינן בהדיא לר׳ אלעזר דאמר מחנרב אדם אשם תלוי בכל יום מביא קרבן אשם תלוי נמי על זו • ולחכמים דאמרי אין מביאין אשם תלוי אלא על דבר שזדונו *) כרת דשנינן התמת הא כיון דאין זדונה כרת דספק שוגג הוא אין מביאין עליה אשם תלוי לר׳ אליעזר מאי איריא כי אכלה דמביא אפילו כי לא אכלה נמי מצי מביא דהא תנן ר׳ אליעזר סו׳ : אמר רב אשי • הא דקתני אכלה ר׳ אליעזר דבבא בן בוסא היא : דתנן אלא אמר לו חסדן • שלא תביא אשם תלוי : עד שתכנס לבית הספר • עד שתעשה דבר שיש בו ספק חיוב התמת הייט כגון אכל התיכת ספק חלב ספק שומן או כיוצא בה דתרי אחרי לו היינו ר׳ אליעזר חילוך קאמר ואכלה דהיינו בית ספק דבבא בן בוסא בפירקא בתרא הוא אמרו עליו על בבא בן בוסא שהיה מחנרב אשם תלוי בכל יום ואין מאחרין אותו יותר מארבעים יום ר׳ יהודה אומר יותר מכאן בשקים ואפר על ראשו ואשם תלוי בצמרו ואחרו יום אחד שאחר יום יודע הוא שהתחיל תמת והיום עדין לא תמא • אשר הסמין הזה אילו היו מניחין לי הייתי מביא אפי׳ ביום שאחר יום הכפורים אלא אשר לי הסחן כו׳ כדאמרן :

בא ישראל ואכל את הראשון • חייב דבשעה שאכל היו ב׳ התיכות • ור׳ מחייב • דקסבר אימבע אימורא • אכל את הראשונה בשוגג ואת השנייה במזיד חייב • אשם תלוי על הראשונה שבשעת שגגה ב׳ התיכות היו • אין הראשונה בכלל ואת השנייה בשוגג אחת • ס״ם הוקיעקא היו ב׳ התיכות ואפבע אימורא • והשני לא חל הדין • חייב דהא בשעת אכילתן לא היו ב׳ התיכות : אלא שאם אתה אומר אפור השני קבעתה הראשון בחמאת • (שהיו א׳) [שהוא ראוי] כיון דהשני אפור ש״מ הוא אכל התיכה השתון והברי אכל התיכה של חלב וחייב חמאת ואינו כן שאין יודע אינו אכל • ומכי הא סיפא : אי ר׳ מן הדין ומן הדין היא • דשני ליחייב דהא את ליה איקבע איסורא מעיקרא • ואי רבנן • שני אמאי חייב : משום דלא ניסא לשני דשפר איתי הולין לעזרה • דאשם תלוי דידיה נמי אישי הוא דקא מיתני שני אשם תלוי דאפילו שלא מן הדין : ה) ר׳ אליעזר היא דאמר אחנרב אדם אשם תלוי בכל יום • דאיכ (וכך) דבין כך ובין כך מצי מייתי אשם תלוי ואחר• אי אכל ראשון שומן הוא אכל חלב ומיתחי ליה האי אשם לכפרה ואי לא נחתי נדבה :ר׳ אומר אימור אני כשם שמביא התמאת על כל אחת ואחת • כשאכל ספק חלב ונודע לו שספק חלב אכל וחזר ואכל ספק חלב ונודע לו שוודאי חלב אכל כיון דבאחרונה הוחת ידיעה הראי מביא התמאת על כל אחת ואחת וכשם שמביא התמאת על כל אחת ואחת כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת : אע״ג דידיעות ראשונות ידיעה ספק הוי כיון דאחרונה ידיעה ודאי היא הצרו ראשונה דספק מחלקות נמי לחטאת ולהכי קאמר כשם שמביא התמאת על כל אחת ואחת כך מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת : ורבא אמר ידיעת ספק אין מחלקת לחטאת כלל • אלא הכי קאמר הכי קרבני כשם שאם הוחת לו ידיעה ודאי באמצע בין כל אחת ואחת מביא התמאת על כל אחת ואחת כך אם הוחת לו ידיעת ספק מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת : ואת״ל אם כן לא תסברא דידיעת ספק מחלקת לחטאות • אלא מביאה לך דידיעת ספק אינה מחלקת לחטאות ותשאל אחת מביא אשם תלוי על כל אחת ואחת ותתניא כללו כו׳ : אלא משמה אכל כוית חלב לפני יהו״כ כוית אחר לאחר יוה״כ בהעלם אחד : ויוה״כ בשקים אשם תלוי • כדתנן בתורת חטיין אחר יוה״כ שפוררו וכיון דבשקים אשם תלוי קאי ואי יוה״כ ודאי כידיעת ספק הבי נמי כיון דאשרת דידיעת ספק מחלקת ואי נמי דמביא ב׳ התמאת אמאי : הא בהעלם אחד אכיליהן ובהעלם אחר אינו חייב אלא התמאת אחת : א״ל אביי מאן לימא לן דבי מכשר יוה״כ : בשקים אשם תלוי אע״ג דלא מיתחיל ליה לבעלים דאכל ולמא הוא דספרוהי ליה דספק אכל והא דמכשר והכא לא אתחיל ליה : בפרקין קמא דשבועות שאר חייבי כריתות הדדי ולא הדדי עשה ולא תעשה יוה״כ מכשר אע״ג דלא מיתחיל ליה : מה אילו אכל כוית חלב שחרית ביוה״כ וכוית חלב בשנחה הכי נמי דמחייב ב׳ התמאת : (רמייתו) דמקשת יום שניבית דיוה״כ דמכשר עליה בשקים אשם תלוי וליחייב כספק ידיעה בנתים ולחייב ב׳ חמאת ור״ל דלא דהעלם אחד הוו : אמר ליה אביי ומעלן דיוה״כ דכל שעה ושעה מכשר דאפילו מקצת יום כלומר דליחול ידיעת ספק עד דאיכא כולי יומא בלא חמא : א״ל רבא תרוצא • הרי שבאת כו׳ דאמר• מקצת יום מכשר ולדבריך ליחייב ב׳ חמאות וכן נמי בן אכילה לשתיה אי אישור דלא הוה שהות פורתא וכיתר עליה הוה פורתא דיוה״כ בשקים אשם תלוי קאי ותקרבי אין חייב כו׳ : אמרי בי ר׳ אסי • ר׳ ירוא • ידיעת ספק מחלקת לחטאות לר׳ כרקאמר אינו חייב אלא התמאת אחת דרבנן הוא דלית לחו ידיעת ספק מחלקת לחטאות : והא מדסיפא ר׳ ירוא דקתני אכלה בזיד ושגגה בזיד ושגגה בזיד ושגגה חייב אלא התמאת אחת ש״מ ידיעת ספק מחלקת לחטאות : אלא לרישא דקתני אכלה בזיד ושגגה בזיד ושגגה בזיד ושגגה חייב אלא התמאת אחת ש״מ ידיעת ספק מחלקת לחטאות : אמרי לא סיפא ר׳ ורישא רבנן • ולא קשיא • אכל חזום • מחקשינ אכלה לאחר מחקדש או נהנה מחקדש הים ונהנה לאחר או אכל היום ונהנה לאחר או למחרת ואפ״ל מיכן ועד ב׳ שנים שלא השלים לשוה פרוטה עד ב׳ שנים : מנין שמצטרפין זה עם זה • לפרושה למסילה ת״ל המשל משל ריבה • ואמאי • מצטרפין לחייבו קרבן מעילה הא הוה יוה״כ בנתים וכיפר עליה יוה״כ בשקים אשם תלוי ולייחיב קרבן מעילה • הלכך בראשון ולא שנגה ושגגה בזיד ושגגה בזיד ושגגה חייב • דכיון דידיעת ספק מחלקת לחטאות קשיא : הלך בראשון ולא נכנס למקדש ואחר כך נכנס למקדש ואחר כך נכנס למקדש ואחר כך